

mgr M. Frań, mgr J. Nisicki. Z rezultatami badań archeologicznych w województwie, wykonanych w Bydgoszczy-Chociszewie raportem autorstwa dr K. Dziurawskiej (IHM Kroków), Problematyką problematyki województwoznawczych na Bydgoszczy, wykład dr H. Zieli-Adamikowa (IHM Kroków), która przedstawiła osiągnięcia ekspedycji w Gostynie, pow. Szamoty, mgr M. Farczewski (Instytut Żywności i Żywności) przedstawił z kolei wyniki swoich badań na grodziskach problematyki województwoznawczych, a mgr K. Kępczyńska (Museum Żag Krakowickich w Warszawie) omówiła badania prowadzone w 1971 roku przez jego stanowiska Instytutu na stanowisku prehistorycznym w Karczewie, pow. Bydgoszcz, i wyniki prehistoryczne z północnego okresu brązu i okresu żelaza w Warszawie, pow. Kroków. Prezentacja również badania nad stanowiskiem ekspedycji w 1971, w której to badaniach Museum Żag Krakowickich posiada już dobre rezultaty. Ostatnio trzy referaty przygotowała Museum Archeologiczne. Jako pierwszy mgr K. Kępczyńska przedstawiła badania na terenie stanowiska przy ul. Gostyni, gdzie znajduje się ściana województwoznawcza ul. Nowej. Z kolei mgr K. Zielińska omówiła wyniki kolejnego okresu badawczego na stanowisku województwoznawczym na Zakrzewie wraz z próbą interpretacji badawczego przez siebie zespołu. Na zakończenie mgr J. Nisicki raportem autorstwa z wykładem o badaniach w Bydgoszczy, podsumował również swoje rozprawy o innych stanowiskach kulturalnych mgr Kępczyńska oraz w końcu, Bydgoszcz w 1971 roku były również ostatnimi pracami ekspedycji z stanowiska archeologicznego ostatnio tego zespołu.

Przebieg badawczych referatów wykładów był dynamiczny, polemiczny, prowadzony przez dr. J. Wachowiaka, gospodarza konferencji.

Konferencja krakowicka wiodła już na stałe do terminowania kolejnych zjazdów. Wynika z konferencji, że w najbliższym czasie, w tym, do spotkania, to się przez cały okres krakowicki będzie przyspieszało. Podkreślono, że również badania stanowiska przygotowania referatów będą dotychczasowymi problemami, głównie dr. Pieniążka podsumował również współpracę stanowiska podsumował programy referatów do przyszłych podobnych spotkań.

Janek Kępczyński

KONFERENCJA POŚWIĘCONA PROBLEMOM BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENACH ZAGROŻONYCH. UNIEJÓW NAD WARTĄ 27—28 IV 1972

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska Oddziału Poznańskiego PKZ prowadzi od kilku lat ratownicze badania na obszarach przyszłych wielkich inwestycji wodnych. Realizacja tych prac wiąże się z wieloma poważnymi trudnościami metodycznymi. Zasadniczo polegają one na konieczności przyjęcia takich norm postępowania, które umożliwiłyby swobodne i całkowicie poprawne operowanie w ramach terminowych i przestrzennych ograniczeń stawianych przez inwestorów.

Praktyka zrealizowanych dotychczas akcji umożliwiła zespołowi naukowemu wspomnianej placówki zbudowanie roboczego modelu metodyki dalszych prac, których głównym obiektem ma być rejon przyszłego wielkiego zbiornika retencyjnego na Warcie. W celu przedyskutowania przyjętych założeń zorganizowano w Uniejowie posiedzenie z udziałem kilkunastu przedstawicieli polskich środowisk archeologicznych. Program Konferencji wypełniły cztery obszernie referaty, dyskusja oraz objazd terenów, które mają być objęte badaniami.

Prace ratownicze na obszarach wielkich inwestycji wodnych powinny być jakościowo zbliżone do badań typu osadniczego. Założenie to uzasadnił szczegółowo dr S. Kurnatowski w interesującym referacie „Przydatność terenowych badań archeologicznych dla analizy osadniczej w zależności od jej zakresu przestrzennego”. Niezwykle przystępne, zawierające szereg oryginalnych uogólnień wystąpienie prof. dr. W. Chmielewskiego dotyczyło „Niekórych metod nauk przyrodniczych w zastosowaniu do badań archeologicznych”. Spore zainteresowanie wzbudził referat dr. M. Lembergera „Zakres zastosowania niektórych metod geofizyki prospekcyjnej w archeologicznych badaniach terenowych”. Organizatora Konferencji reprezentował wśród referentów mgr R. Mazurowski, który przedstawił programowy „Zarys metody szybkich badań archeologicznych na terenach realizacji inwestycji przestrzennych”.

W dyskusji wiele uwagi poświęcono problemom szczegółowej inwentaryzacji stanowisk archeologicznych. Wymiana zdań dotyczyła przede wszystkim propozycji badawczych zawartych w referacie mgr. R. Mazurowskiego. Poruszono między innymi kwestię celowości przedsięwzięć szczególnie czasochłonnych i drobiazgowych w pracach o charakterze ratowniczym (prof. dr W. Chmielewski, mgr E. Cnotliwy, mgr R. Mazurowski). Na marginesie dyskusji nad tymi zagadnieniami sformułowany został ważny postulat pełnej inwentaryzacji stanowisk archeologicznych w Polsce (prof. dr W. Chmielewski, dr S. Kurnatowski).

Żywo dyskutowano rozmaite środki techniczne, których stosowanie byłoby celowe w badaniach ratowniczych na terenach wielkich inwestycji przestrzennych. Zwrócono między innymi uwagę na korzyści, jakie powinno przynieść na przykład szerokie użycie metody fosforowej, sondaży archeologicznych systemem wierceń, fotografii lotniczej itp. (prof. dr W. Chmielewski, dr S. Kurnatowski, mgr E. Cnotliwy, doc. dr T. Wiślański, mgr J. Rydzewski i inni).

Szczególne zainteresowanie wzbudziła technika wykrywania obiektów zabytkowych za pomocą magnetometru protonowego. Demonstrowano ją praktycznie na cmentarzysku kultury przeworskiej w miejscowości Zakrzew, pow. Sieradz. Po wprowadzeniu pewnych modyfikacji metoda ta powinna oddać duże usługi przy realizacji szerokich przedsięwzięć badawczych o charakterze ratowniczym.

Wyniki Konferencji w Uniejowie poznamy zapewne po efektach prac, które realizowane będą przez szereg lat na obszarze przyszelego zbiornika retencyjnego na Warcie. W tej chwili można jedynie mieć nadzieję, iż postulaty zgłoszone w referatach i dyskusji zostaną przynajmniej częściowo zrealizowane. Optymistyczne w tym zakresie prognozy zdaje się uzasadniać wypowiedź dr. L. Krzyżanowskiego, który, występując w imieniu dyrekcji PKZ, zadeklarował pełne wykorzystanie sformułowanych w czasie Konferencji wniosków.

Janusz Kruk

SYMPOZJUM „METODY, WYNIKI I KONSEKWENCJE BADAŃ KOŃCZĄCYCH I GROBÓW CIAŁOPALNYCH”